

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

1 Quid sit Vsucapio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

nem valebit. Contra, si expresso vero, vel non addito falso, aliter fuisse princeps rescripturus. *d. c. super literis.* ¶ In q̄ questionibus ciuilibus mendacium p̄nam habet variam, pro negotii qualitate: veluti, si quis, cum ab eo resciperetur res, negant se possidere, possidere conuictus, priuatur possessione, quæ petenti adiudicatur. *l. fin. de re iudic. P.* Sic pignus possidens inficitatus dominum pignoris, priuatur possessione, *auth. siem possessor, qui potio in pign. habean. C. s. illud, de trien. & semi. in auth.* Crescit & per inficitationem damni dati æstimatio in lege Aquilia. *l. indo Neratius, §. hæc actio, ad leg. Aquil. P. l. contra. C. eod.* Mentitis ætatem minorem, eius priuilegio postea in eo nõ restituitur. *l. 1. 2. si min. se maiõ. dix. C. F. de iussor beneficium diuisionis ex epistola Cæsaris concessum, mendacio amittit. l. si dubitet, §. ita, de fideiussor.* Et mentitis super quota hereditatis, cuius est heres, in solidam conuenitur. De his qui pernitose mentiantur in accusando, & calumniæ pena, iam dictum in proprio titulo post accusationem, & qui accusari possunt. *l. si ex parte, & l. eum, quod cum eo, qui in alie. pos. l. 1. C. ad Senatus. cons. Macedon. lib. qui cum se, de re iud. P.* ¶ Sunt q̄ quidam, qui splendidis & magnificis pollicitationibus, quæ suo ta-

men carent effectu, officium suum quod nullum est, & simulatam apud principem gratiam pretio veadunt, quos fumi venditores dixerunt, vt Martialis. Huiusmodi erat Veronius Thurmus quidam, qui cum simularet se multum principis amicitia valere apud principem Alexandrum Seuerum, non modica pecunia clientes emungebat: qui in furo deprehensus, iussu Cæsaris, vt crimini te- spõderet supplicium, alligatus palo, viridium lignorum fumo est enectus, pronuntiante præcone, fumo perit, qui fumos vëditit, vt auctor Aelius Lampridius, in *vita Alexand. Seueri.* ¶ Meminit ¶ Demosthenes cuiusdam legis de hac re Atheniensium, in hæc verba, *ὅτιν ὕμιν ἔσται ἀρχαῖοι τῶν κλάσ δούκων ἐξ ἑ. ἰὰν πῆ ὑπαρχῶν πῆ ἡ δῆμον ἐξ ἀπαρτίου κελύφῃ: κῆρ ἀπὸ: δυνάτω ἑαυτῶν, id est, Est vobis Atheniensis antiqua lex, & probatarum numero: si quis aliquid pollicendo verba populo dederit, in iudicium duci: conuictum, morte mulctari.* ¶ Adrianus ¶ libertos suos nec sciri voluit in pu- blico, nec aliqui apud se posse: dicto suo, omnibus superioribus principibus vitia impu'tas libertorum. Damnat omnibus libertis suis, quicunque de eo iactauerat, teste Aelian. Spartian. in *vita Adriani.*

DE V S V C A P I O N I B V S

LIBER XL.

Quid sit vsucapio. Cap. 1.

Lib. 1. Instit. tit. 6. Lib. 7. C. tit. 26. Lib. 41. P. tit. 3. Lib. 2. Decret. tit. 26. Lib. 2. Sex. tit. 13.

- 1 *Libri 40. ad 39. continuatio.*
Vsucapio acquirenda legitimus modus, & amittendi: eius origo. eod. §. num. 2. 3.
- 4 *Vsucapio, num vsus capio scribi debeat disjunctim.*
- 5 *Vsucapionis finitio, adiectio domini in ea quid, & eius diuisio, num. 6. & 9.*
- 7 *Dominium num vsucapione amittatur & queratur, & num di- rectum. num 8.*
Prescriptio quid.

Diximus superioribus libris, quomodo negotia expeditentur per contractus & per delicta, vt que dominia rerum per contractus & delicta amitterentur, & in alium transirent, aut conseruarentur. Potitular ordo, vt ad vsucapiones, seu prescriptiões transeamus: iuris ciuilibis namque præcipuus & firmissimus acquirendi domini modus vsucapio est. *l. traditionib. C. de pact. item & alienandi, l. alienationis de verb. sig. a iure naturali seu gentium habens originem & rationes. Meminit Horatius, lib. 1. 2. episto. ad Lucium Florum.*

Quadam si credis consulis mancipat vsu.

- 2 ¶ Cicero ¶ vsucapiones vocat, ius auctoritatis, *(sic. de Arusp. respõ. & 7. in Verrem.* Et alibi, *idem pro Cacinna.* tradit vsucapionis auctoritatem a legibus ortam. *Fundus* inquit, *a patre relinqui potest, at vsucapio fundi, hoc est, finis sollicitudinis, ac periculum litium, non a patre relinquitur, sed a legibus.* Inter Romanos vsucapio refertur ad legem 1. 2. tabul. accepta tamẽ a Græcis, testimonio Platonis, 12. de legibus. & Ilocratris, in *Archidamo.* Iure ciuili alio, esse etiam renouatam, & explicatam vsucapionem planum est. vt & in plerisque emendatam, §. *fin. de vsu & habi. §. 1. de vsucap. transfor.* & consequenter probatam. ¶ Neque ¶ admittenda est consequentia Senecæ, lib. 13. epist. epist. vit. *Negant Iuriconsulti quicquam vsucapi, quod sit publicum, publicum autem id est, quod tenes, & quidem generis humani.* Vnde queretur, nullam posse fieri vsucapionem, si admitteremus publicum esse quodcuque possidemus. Quod nunquam dixerunt Iuriconsulti, sed rerum alias publicas, alias vniuersitatis, alias singulorum constituerunt. *l. 1. & 2. l. in tantum. de rer. diuis. P. §. 1. 2. 3. eod. tit. ap. Iustin.* ¶ Vsucapionem ¶ quidam contendunt scribi debere, vsus capionem, interieritã litera s. quemadmodum & pignoris capionem, secundum A. il. Gell. 7. c. 10. disjuncto vocabulo. Quod tamen non placet. Nam hic noui capitis vsum per vsucapionem, sed vt vido possessione dominium. *l. 3. de vsucap. P.* non vsucapere dicimur. Vtus incorporalis est, quia seruitus: & ideo capionem potest, nec tradi, possideri, nec vsucapi, vt ait Gaius. *l. seruis. 4. §. incorporales, de acquir. rer. dom. P. idem in l. possideri, de acq. poss. P. l. seruitus. 14.*

de seruitus. tit. gener. Proinde argumentari a pignoris capione ad vsucapionem, claudicat in substantiali differentia, vt a separatis & contrariis, probatio. Pignus quippe cum a pugno dicatur quo capitur, corporalis res est, & qua traditi & capi potest. *l. si rem. §. 2. de pign. actio. P. l. si plures, §. si pignus, de verb. sign.* Et Paulus Iuriconsultus vtrumque exemplo docet: *Pro emtore possidet, inquit, quire vera emit, nec sufficit tantum in ea opinione esse eum, ut putes se pro emtore possidere, sed etiam debet subesse causa emtionis.* Si tamen existimans me debere tibi ignoranti tradidam, vsucapies. *Quare ergo & si putas me vendidisse, & tradidam, non capies vsu.* Videmus ibi dictum, non capies vsu: non autem, non capies vsum. Sic Papinianus, in *l. in isto errore. 4. 4. §. si possessionis, de vsucap. P.* non minus capietur vsu puer, dixit, & d. *l. in isto, §. filius. cur non capiat vsu, &c.*

¶ Definitio ¶ vsucapionis traditur a Modestino, *Modest. l. 3. de vsucap. in P.* Vsucapio est acquisitio vel adiectio domini per continuationem possessionis, temporis lego definiti. Quibusdam non placet finitio hæc, tanquam que minus videatur continere, quam definitum, vt existimat Paul. *Cast. r. ad d. l. 3. de vsuca.* Mihi sufficiens videtur, vt aliam non requirant. Obseruandum tamen in aliquibus excussis codicibus, expunctam vocem, *acquisitio*, sed perpetuam: estque hæc vocula necessaria, vt pote quod docuerimus vsucapionem esse speciem modi acquirendi. Reliqua vero, quæ adiciuntur a Modestino, formam & materiam exprimunt.

¶ Adiectio ¶ domini, demonstrat ius fuisse aliud quod vsucapientia ante possessionem continuatam, sed non perfecte. Nam si prescribens seu possessionem continuans, nullum ante continuationem possessionis habuerit ius, nullum ve titulum, nullo tempore prescribit, *l. si quis emtionis, §. 1. ver. si vero, de pres. 30. vel 40. ann.* Et sic finitio tria explicat implicite, quæ Castrensis sua finitione voluit supplere, titulum, bonam fidem, & possessionem. Adiectio titulum, tanquam subiectum cui fiat adiectio, indicat. Non enim potest adici ei, quod non est: nec esse potest cui adiciatur, nisi per titulum, ratione cuius quis se dicit possidere bona fide, vel vera vel presumta. Si enim mala adesset, titulus non daret vim negotio male fidei, quia nec is consideraretur, quia nullus, *l. quoties, qui satis. coga. P. cum similibi. not. P.* ¶ Alii ¶ quando ¶ tamen olim ¶ prietas nõ acquirerebatur, sed iuris auctoritate, possessione perfecta tẽpore defendebatur. Ideo auctoritas dicebatur ius defendendi rem per vsucapionẽ. Ita Cic. in *Topio. vt vsu auctoritas biuinium est, sic ergo adsum.* Et alibi, *idem 1. Officior. aduersus hostem æterna auctoritas esto.* Et in lege Attilia seu Attinia, *Quod subreptum erit, eiu rei auctoritas esto.* Id est, nunquam nisi post æternitatem prescribatur, vt docet Aulus Gellius, lib. 17. cap. 7. Vel repetendi rem furtiuam, si perpetua licentia. Non enim furtiuæ res, lege illa prohibente, prescribi poterant, priusquam reuerfa post furtum fuissent in domini potestatem. *Paul. l. 4. §. quod autem, de vsucap.* Interpretatur & auctoritatem, actionem Venuleius. *l. fin. de iust. Explicat Francisc. Balduinus, in explic. c. 10. §. 1. l. leg. 1. 2. tab. Alciatus, in comment. de verbo, signif. ad leg. quæstio est, l. 115. Hodie tamen.*

nomen, non secus quam traditionibus & vscapionibus, dominia
 eorum transferuntur, l. traditio: omibus, C. de pact. Ex auctoritate quip-
 pe iuris civilis, vel secundum eius regulas, dominia mutari pos-
 sunt, & ab uno in alium transferri, & addici, c. quo iure defendis, 8.
 dist. l. eum qui ades, de vscap. P. vt ex præscripto eius, seruus cui li-
 bertas est in testamento domini relicta, si non adeatur ex eo he-
 reditas, vt conseruet sibi libertatem relictam, petere potest sibi
 hereditatem adici, §. 1. de eo qui liber. cau. bon. adiec. ¶ Dominium
 ¶ porro, quod diximus per vscapionem quæri, interpretatur,
 omnis inter pretum pugnis, de directo: quia Modestini finitio l.
 3. de vscap. P. meminit simpliciter de dominio, quod intelligitur
 directum, l. si ager vectig. vel emphy. per. P. Quod firmat lex, l. vni.
 de vscap. transfor. C. quæ tradit vscapione perfecte, non posse an-
 tiquum dominum vilo remedio rem repetere. Et ita qui vscapit
 præscriptione, potest petentem submouere a litis ingressu, l. lic-
 et, l. omnes, de prescri. 30. vel 40. ann. C. cum non minus videatur a-
 lienare qui vscapi rem suam permittit, quam qui expresse ditra-
 hit, l. alienationis verbo, de verb. sig. P. Et proinde recte dictum est,
 vscapione nos res nostras facere, l. qui fundum, 7. §. si. pro emt. P.
 Ita & Infinitus probat, dum loquitur de edicto Adriani tollendo,
 l. fin. de edict. Diui. Adri. tol. lib. 6. C. tit. 33. & mittendo instituto
 in possessionem, non obstante cuiuscunque temporis curriculo.
 Nisi tantum temporis, inquit, effluerit, quod possit vel possessori ple-
 nissime securitatem super dominio prestare, vel ipsi qui missus est om-
 nem inentionem excludere. Et rursum alibi, Anb. nisi tricennale,
 de bon. mater. lib. 6. C. tit. 59. Nisi tricennale tempus transeat, quo pos-
 sessor dominus sit. Suat & alia iuris responsa, quæ idem asserunt, vt
 in l. si aduer. vscap. C. l. si finit, §. si de vectigalibus, de dam. infect. l.
 eum qui ades, de vscap. l. acquiritur, §. non solum, de acq. ver. dom. P.
 c. si finit, l. 1. §. 1. de anna. excepti. Et ita quoque notat Boer. dec. 344.
 nu. 3. 5. 6. Et quamuis aliqui putent obligationem naturalem non
 tolli per exceptionem statutariæ præscriptionis tunc potatis, tamē
 consentiunt tolli ciuilem: de quibus vide Challanæum, in §. 8. ad
 verba, de toutes choses, num. 20, vbi citantur plures interpretes, tit.
 de forest. & pasturages, & rimeries in consuet. Burgundie. Vide &
 de hac questione, num. dominium quod ratatur ex præscriptione in
 rebus immobilibus, sicut in vscapione in mobilibus, gloss. ad §.
 ex his modis, ad verbum dominia, de vscap. apud Iustin. ¶ Diui-
 ¶ diant vscapiones, in eas quæ mobilium, & quæ immobilium
 sunt rerum: illas proprie dici vscapiones, has vero, præscriptio-
 nes contendunt, Accur. Bart. & alii in l. 2. C. in quib. cess. lon. tem.
 prescri. §. in seruorum, vbi tamen hæc confunduntur. At ego opinor
 vramque appellationem ad res mobiles & immobiles pertine-
 re, l. quare, l. nunquam, l. furium, de vscap. P. Verum probo Ol-
 dradi sententiam, significatione propria vscapionis nomen re-
 ferri ad vscapionem rerum mobilium & immobilium: præscri-
 ptionem vero pertinere ad res excipiendi, vt in rubrica de diuer-
 sis & tempor. prescrip. vt præscriptio temporalis sit species excep-
 tionis, l. pen. de excep. lib. 4. §. 4. P. tit. 1. quia quis ratione vscapionis
 excipit contra petitionem rei ab alio factam, siue ea sit immobi-
 lis, siue mobilis, l. 3. de diuer. & temp. prescrip. lib. 4. §. 4. P. tit. 3. Species
 porro seu distinctiones aliæ verius vscapionis constitui possunt,
 ratione diuersi temporis, vt in tempore, inferius Deo fauente, e-
 numerabimus.

De rebus quæ vscapi possunt, vel non possunt. Cap. 2.

- 1 Vscapi que res possunt. Et que non vscapiantur, num. 2. 3. 4. Et c.
- 5 Regia iura que prescribi possunt, & que impræscriptibilia & 6.
- 7 Tributa an prescribantur contra principem.
- 8 Dimisores quando censentur, & quomodo vscapiantur.
- 9 Que non prescribantur, & contra, 10. 11. 12. 13. 15. 16. 17. 18. & 20.
- 14 Prescriptibilia quedam iure Codicis, que impræscriptibilia iure Pandectarum.
- 15 Dimissoria liere ad ordines a quibus ex privilegio conceduntur.
- 16 Prescribendi facultatem qua clausula in contractu posita impediunt.
- 17 Vscapioni pacto an renungiari possit.
- 18 Omnes res in summa vscapibiles sunt corporales, nisi lege aliqua vel ratione speciali prohibeantur: incorporales autem, pete neque traditionem, neque vscapionem admittunt, l. seruus, §. incorporales, de acq. rer. dom. l. seruus, §. 14. de seruus. tit. 1.

gener. P. Prohibentur porro vscapires sanctæ, publicæ, populi
 Romani, ciuitatum liberarum, liberi homines, leg. vscapionem,
 cum similib. ibi per gloss. nota. de vscap. P. §. sed aliquando, eod. tit. u.
 apud Iustin. l. 1. 2. 3. titu. ne rei domin. vel templo. tempo. præs. submo.
 lib. 7. C. tit. 38. Explicat glossa res im præscribitiles, & adfert iura,
 quæ casus probant, in c. cum non liceat, de præsc. Quos in versus
 sequentes coniecerunt.

- Hofis, schisma, minor, confinia res sacra, dotes,
- Ecclesia neruus, laicis res spiritualis,
- Vscio coniugium, via publica, liber, obedit,
- Functio, res psci, publicum ius, de repetendis,
- Si vacat ecclesia, suspensio, sub patre natus,
- Vxor, conditio, si res non possideatur,
- Res pupillaris, his atq. peculia iungis,
- Impedimenta vetera, hæc ne præscribere possit.

¶ His t̄ adde, nunquam superficiem absque solo vscapi posse, 2
 l. nunquam, & l. eum qui, de vscap. P. Neque res furtiuas, nisi ipse
 redierint prius in potestatem domini scientis, propter prohibi-
 tionem legis Atiniae, & legis 12. tab. l. 4. §. quod autem, & §. Labeo,
 & seq. §. l. si fur. & l. non solum, de vscap. §. furtiuæ, & §. adeo, eo. tit.
 Estque regula, rerum vllarum non esse vscapionem, ex quibus
 furti nomine agi potest, l. si homo, 33. de vscap. P. l. fin. de solutio. l.
 qui fundum, §. si tutor, pro emtor. Lex quoque duodecim tabul. ve-
 stibulum præscribi non permittit, & in eo tuctur ius sepulcro-
 rum, Cic. 2. de legib. ¶ Res t̄ viui pro herede non vscapitur, l. 1. pro
 hered. in P. Nec vna res pro alia vendita tradita, l. 3. §. cum Strychum,
 pro emto. in P. ¶ Ex lege t̄ Caroli Magni, seruus fugitiuus potest 4
 domino sine annorum præscriptione repeti, inter Alemanos &
 Francos: referuatur autem vsus iuris proprii Longobardis, & Ro-
 manis, in consit. Carol. Magn. in cap. de his qua addidit Car. Magn.
 de legib. Longobard. ca. 8. ¶ In t̄ Gallia, domanii seu domini regis 5
 ius, nulla præscriptione potest vsurari. Ideo si distractum sit, red-
 hibendi ius regi & successoribus perpetuo manet, & si agitur de
 iure regio supremo, vt liquet ex constitutionibus Francisci I. an-
 no 1539. regis, de l. alienation du domaine du Roy, & du domaine,
 c. cum non liceat, de prescrip. In istis quamuis ius ciuile permittat
 40. annorum præscriptionem, l. comperit, de prescriptio. 30. vel 40.
 annor. C. ¶ Præscribi t̄ autem posse alia iura, quam superioris do-
 6
 minii placuit, vt ius restituendi sparios natalibus, & belliones crea-
 andi, & id genus: instituti vendigalia, sciente & patiente prin-
 cipe, l. super quibusdam, §. præterea, de verb. sign. Panorm. consil. 18. vo-
 lum. 2. Basilii tamen iunior Porphyrogeneta, Imperator Orientis,
 statuit sileum nullo temporis spatio excludi, sed ab Aug. isto
 7
 principe ius suum reuocari, & suas probationes ad id recuperan-
 dum adferre posse, in consit. iur. Orient. lib. 1. in consit. ut. eius 4.
 tit. xxi. et ceterorum artus, de prescrip. 40. ann. ¶ Placuit t̄ & iure ci-
 uili, vt tributa, quæ in recognitionem superioris domini & prin-
 cipalis penduntur, non possint præscribi, d. l. comperit, de prescrip.
 30. l. si de sum. pater. l. ii. C. Non enim licet a capite membra disce-
 dere, si velint viuere, & hoc ius præscribere, ca. cum non liceat, de
 prescrip. c. nulla, 93. q. 2. de paroch. & alien. paroch. Omnis potestas
 potestatis sublimioribus subda esse debet, ca. 2. de cens. c. cum
 magnum, 11. quest. 1. ad Roman. 13. Vtque apes, ita homines vnum
 reuereri debent ducem, c. in apibus, 7. quest. 1. Et qui noluerit su-
 perioribus obedire, ex decreto iudicis morte moriatur, Deuter. c.
 17. Etenim sempiterna lege naturæ receptum est, inferiores obe-
 dire debere superioribus, Diony. Halicarn. in 1. l. posterioris gradus, de
 off. reit. prou. C. l. 1. §. denique, de aqua plus. arden. P. Idcirco autem
 tributa præstantur, vt eam quam debemus superioribus obedi-
 entiam profiteamur, c. 2. de cens. ad Rom. 13. Neque quæ debentur
 episcopis vel aliis prælatis obedientiæ restande causa, vilo
 tempore præscribuntur, c. accedentes, c. cum ex officio, de prescrip.
 Neri reipubl. sunt illa tributa, quæ si non præstantur, futurum
 est breui collapsuram rempublicam: cum ea, vt plerunque in sti-
 pendia militum, quibus pacata ab hostibus sit, impendantur. Ven-
 delicite exiguntur, & in iste vt soluant subditi coguntur, c. August.
 contra Faust. Manich. c. 7. 4. c. quid culpatur, 23. q. 1. c. tributum, 23. q.
 8. ¶ Agitata aliquando fuit controuersia, num loci vel coheredes, 8
 rem in diuisam comunem pro diuisa possidentes, possint spatio
 10 vel 20. an. præscribere, vt eam postea cum aliis non teneantur
 diuidere. Et tandem distinctio placuit, Boer. dec. 58. vt si quando
 fratres & confortes æquis portionibus bona possederunt pro di-
 uiso, tunc præsumatur inter eos facta diuisio: & ita intelligenda
 esse gl. Bar. Bal. Pan. de Cast. Alber. de Rosa. & Salyr. ad d. l. fimator
 facit, l. si filius, C. de petit. hered. l. qui in aliena, de acq. heredit. P. l.